

Terminologija

Suppliment ma'l-aċċent (ħarġa 16)

Produzzjoni
sostenibbli permezz
tal-aqwa tekniki
disponibbli

PRODUZZJONI SOSTENIBBLI PERMEZZ TAL-AQWA TEKNIKI DISPONIBBLI

Din id-darba, il-glossarju li qed nippresentawlkom huwa ġabra ta' termini pjuttost speċjalizzati li nsibuhom fl-hekk imsejħa **Dokumenti ta' Referenza tal-Aqwa Tekniċi Disponibbli** (Best Available Techniques Reference Documents) jew fil-qosor **il-BREFs**.

Sfond

Il-proċessi tal-produzzjoni industrijali huma responsabbi għal parti konsiderevoli tat-tniġgix fl-Ewropa. B'hekk, l-Unjoni Ewropea (UE) stabbiliet ghadd ta' regoli komuni għall-permessi u għall-kontroll b'rabta mal-installazzjonijiet industrijali. Dawn ir-regoli ġew deskritti fid-**Direttiva dwar l-Emissjonijiet Industrijali** 2010/75/EU (Industrial Emissions Directive, IED).¹

Il-Kapitlu II tal-**IED** (u Direttivi oħra relatati li ġew ippubblikati qabilha) ježiġi l-kontroll integrat tal-konsum tal-energijs, tal-ilma u tal-materja prima, kif ukoll il-prevenzjoni tat-tniġgix tal-ilma, tal-arja u tal-ħamrija minn madwar 50,000 installazzjoni industrijali fl-Ewropa. Dan il-kontroll jiġi implimentat f'kull stat membru tal-UE permezz ta' sistema li tinkludi kundizzjonijiet li jirrikjedu l-użu tal-**Aqwa Tekniċi Disponibbli** (Best Available Techniques, BAT).

L-Uffiċċju Ewropew tal-Prevenzjoni u tal-Kontroll Integrati tat-Tniġgix (European Integrated Pollution Prevention and Control Bureau, EIPPCB) jipprovdri riżorsa maġġuri għall-istati membri tal-UE u għall-applikanti għal permessi billi jieħu ħsieb jiżv iluppa d-Dokumenti ta' Referenza tal-Aqwa Tekniċi Disponibbli, jiġifieri l-BREFs. Dawn jiġu ggħġenerati wara l-iskambju ta' informazzjoni teknika bejn l-eserti mill-industrija, il-pajjiżi tal-UE, l-istituti tar-riċerka, l-NGOs ambjentali u l-Kummissjoni Ewropea. L-EIPPCB għandu rwol importanti fil-medjazzjoni ta' dan il-proċess u għal dan il-ghan jistabbilixxi grupp ta' hidma tekniku għal kull BREF.

Il-BREFs fid-dettall

Il-BREFs huma d-dokumenti ta' referenza ewlenin li jintużaw mill-awtoritajiet kompetenti fil-pajjiżi tal-UE meta joħorġu l-permessi biex dawk l-installazzjonijiet industrijali li jirrappreżentaw potenzjal sinifikanti ta' tniġgix ikunu jistgħu joperaw. Il-BREFs jipprovdu informazzjoni lil dawk responsabbi mit-tehid tad-deċiżjonijiet f'dan ir-rigward dwar dak li hemm disponibbli teknikament jew ekonomikament għall-industrija sabiex itejbu l-prestazzjoni ambjentali tagħhom u konsegwentement jittejjeb l-ambjent kollu.

---

¹ Id-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 dwar l-emissjonijiet industrijali (il-prevenzjoni u l-kontroll integrati tat-tniġgix) (tfassil mill-ġdid) (Test b'rilevanza għaż-ŻEE), CELEX:02010L0075-20110106/MT

Sakemm BREF jiġi ffinalizzat, il-proċess jaf jieħu minn sentejn sa tliet snin u jkun jinvolvi sa mitt espert, bl-appoġġ ewlieni tal-EIPPCB li jieħu ħsieb l-aspett tal-medjazzjoni tul il-proċess kollu. Sal-lum jeżistu 33 BREF għas-setturi tal-industrija.

Il-BREF huwa l-meżz li bih l-aqwa tekniki disponibbli u t-tekniki emergenti jiġu ddeterminati b'mod trasparenti abbaži ta' informazzjoni teknoekonomika soda. Jipprovdi l-prevedibbiltà lill-proċess li bih jiġu ddeterminati l-konklużjonijiet dwar il-BAT u jiprovdi kunfidenza fil-kwailta tar-riżultat aħħari.

L-elementi ewlenin tal-BREFs, il-konklużjonijiet tal-BAT, jiġu adottati permezz ta' proċedura ta' kumitat u huma r-referenza biex jiġu stabbiliti l-kundizzjonijiet ghall-permessi ghall-installazzjonijiet koperti bl-IED. L-iskop tal-BREF mhuwiex li jservi ta' ktieb dettaljat dwar it-tekniki tal-prevenzjoni u tal-kontroll tat-tniġġis għax digħi teżisti letteratura estensiva dwar dan is-suġġett. Għalhekk, il-kontenut tagħhom hu limitat għall-informazzjoni rilevanti għall-għan speċifiku li jiġu ddeterminati l-BAT u t-tekniki emergenti skont l-IED.

Il-produzzjoni tal-BREFs fil-livell tal-UE titqies bħala eżerċizzju effiċjenti għaliex fin-nuqqas tagħhom, kull stat membru tal-UE jkollu jwettaq eżerċizzju simili. Fil-kuntest internazzjonali, il-BREFs u l-konklużjonijiet tal-BAT jitqiesu bħala kontribut tal-UE għall-proċess globali li nbeda fis-Summit Dinji tal-2002 dwar l-Iżvilupp Sostenibbli, sabiex il-pajjiżi li mhumiex membri tal-UE jkunu jistgħu jibbenefikaw ukoll minn din il-ħidma ambizzju. ²

IL-GLOSSARJU FIS-SUPPLIMENT

Lista ta' termini Ingliz (EN) – Malti (MT) li tinkludi wkoll:

- il-kodiċi tal-kunċett li jservi ta' identifikatur fir-repożitorju terminoloġiku IATE (*InterActive Terminology for Europe*), u li nirreferu għaliex bħala l-“**IATE ID**”;
- id-**definizzjoni** tat-terminu bil-Malti;
- u fejn disponibbli,
- (i) **nota dwar il-kunċett** u/jew
- (ii) **nota dwar it-terminu** Malti kkonċernat.

It-Terminologi tal-Kummissjoni Ewropea

Jennifer De Barro u Jeantide Naudi

Ikkuntattjana fuq: DGT-TERMAL@ec.europa.eu

² <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-topic/sustainable-production-best-available-techniques>

822241	2-methoxy-2-methylpropane, methyl tertiary-butyl ether, methyl tert-butyl ether, MTBE Kompost organiku bil-formula kimika $(\text{CH}_3)_3\text{COCH}_3$.	2-metossi-2-metilpropan, metil-terzjarju-butil-etere, metil-terz-butil-etere, MTBE
1639905	acid gas, sour gas	gass aċiduż
3563701	acid mode, acid operation	operazzjoni aċida, modalità aċida
2249011	adsorbable organically bound halogens Kloru, bromu jew jodju marbuta f'sustanzi organici li jistgħu jiġu adsorbiti fuq il-karbonju attivat. Nota dwar il-kunċett: L-ammont jiġi espress bħala klorur u jitkejjel skont il-proċedura ddefinita fl-ISO9562. Ir-riżultat jirrapreżenta t-tagħbija ta' aloġeni organici fl-ilma, fil-ħama tad-dranaġġ u fil-ħamrija.	aloġeni adsorbibbli marbuta organikament
1493573	aerobic digestion, aerobic biodegradation, aerobic degradation It-tkissir ta' komposti minn mikroorganiżmi fil-preżenza tal-ossiġenu. Nota dwar il-kunċett: Matul il-proċess tat-trasformazzjoni ta' komponenti fi prodotti iktar sempliċi, il-mikroorganiżmi jibdlu l-ossiġenu f'ilma.	diġestjoni aerobika, bijodegradazzjoni aerobika, degradazzjoni aerobika

3557486	air dry tonne, ADt	tunnellata mnixxfa bl-arja, ADt
Tunnellata ta' polpa jew ta' karta mnixxfa b'arja niexfa (mhux saturata).		
1408270	air staging, two-stage combustion, air-staged combustion	introduzzjoni tal-arja fi stadji
<p>Teknika ta' tnaqqis tal-ossidi tan-nitrogenu (NO_x) fl-emissjonijiet tal-impjanti termiči permezz tal-kontroll tal-kombustjoni bbażata fuq il-ħolqien ta' żewġ żoni ta' kombustjoni:</p> <p>i. żona ta' kombustjoni primarja fejn titwettaq ir-reazzjoni fil-preženza ta' livell baxx ta' ossigeno (kundizzjonijiet rikki). B'dan il-mod jitnaqqsu b'mod sinifikanti I-FuelsNO_x. It-temperatura baxxa li tintlaħaq tnaqqas ukoll il-formazzjoni tal-NO_x termiči.</p> <p>ii. żona ta' kombustjoni sekondarja fejn tiġi introdotta I-arja meħtieġa biex iseħħ il-proċess kollu.</p>		
1625715	alkaline leaching	lissija alkalina, lixxivjazzjoni alkalina
Proċess ta' taħlil ta' minerali solubbli minn mineral solidu jew minn konċentrat permezz ta' solvent alkalin.		
1075508	alkylation	alkilazzjoni
Proċess tal-manifattura tal-petrol li fih l-isobutan jiġi kkombinat ma' alkeni ta' piż molekulari baxx (primarjament taħlita ta' propen u buten) fil-preženza ta' katalizzatur aċiduż b'saħħtu, jew aċidu sulfuriku jew aċidu idrofluoriku, għall-produzzjoni ta' taħlita ta' idrokarburi paraffiniċi bi ktajjen ramifikati b'numru ġħoli ta' ottan.		
1556494	alloying	illigar
Proċess li matulu żewġ elementi tal-metall jew aktar jiġu mdewba flimkien f'taħlita preċiża biex jifformaw materjal speċifiku, jew liga [IATE:1552017].		

3567353	aluminium salt slag	gagazza tal-melħ tal-aluminju
Gagazza tal-melħ li tirriżulta mill-proċess tar-raffinar tal-aluminju, meta l-fdalijiet jiddewbu fi fran rotatorji jew reverbatorji.		
3563703	ammonium-based mill	impjant abbaži tal-ammonju
Impjant tal-polpa li juža l-bisulfit tal-ammonja b'diossidu tal-kubrit imdewweb bħala r-reagent kimiku għad-delenjifikazzjoni tal-injam sabiex tiġi prodotta polpa taċ-ċelluloži.		
1493574	anaerobic degradation, anaerobic biodegradation, anaerobic digestion	degradazzjoni anaerobika, bijodegradazzjoni anaerobika, diġestjoni anaerobika
It-tkissir ta' komposti minn mikroorganizmi fin-nuqqas tal-ossigenu.		
3567285	anode	anodu
Pjanċa rettangolari magħmula minn metall parżjalment raffinat bħal pereżempju r-ram iswed (blister copper).		
Nota dwar il-kunċett: Fil-metallurġija elettrolitika, l-anodu jiġi dissolt f'soluzzjoni aċidika u l-atomi tal-metall mixtieq jerġgħu jiġu ddepożitati fuq il- katodu [IATE:1343654].		
3528586	anode baking furnace, anode baking oven	forn tal-ħami tal-anodi, forn anodizzanti
Forn użat fil-produzzjoni ta' anodi tal-karbonju moħmija minn qabel [IATE:1077360] li jintużaw għat-tidwib [IATE:3540844] tal-aluminju.		
Nota dwar il-kunċett: Dan il-kunċett m'għandux jiġi mfixkel ma' forn anodiku [IATE:3567282].		

3567337	anode baking plant, baking plant	impjant tal-ħami tal-anodi, impjant tal-ħami
<p>Parti mill-impjant ta' produzzjoni tal-anodi tal-karbonju fejn il-blokok tal-anodi miksuba fl-impjant tal-pasta [IATE:3567335] jiġu kkalċinati sabiex is-sustanzi volatili li jkun hemm fiż-żift [IATE:1205848] jevaporaw u l-karbonju li jifdal jifforma skeletru riġidu fi ħdan il-blokka.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Il-partijiet l-oħra tal-impjant huma l-impjant tal-pasta u l-impjant tal-produzzjoni tal-vireg [IATE:3567339].</p> <p>Dan il-kunċett m'għandux jiġi mfixkel mat-terminu idjaq "forn tal-ħami tal-anodi" [IATE:3528586]. Il-forn tal-ħami hu l-forn fejn jinħmew l-anodi. L-impjant tal-ħami hu l-post fejn dan iseħħi li jinkludi pereż żoni tal-ħżejjn ta' materja prima u ta' prodotti, tagħmir tat-tifrik u tat-tħallit u fran tal-ħami.</p>		

1370115	anode effect	effett ta' anodu
<p>Kundizzjoni instabbi ta' ċellola tal-elettrolizi [IATE:1369748] tal-aluminju minħabba ammont wisq żgħir ta' alumina [IATE:1552043] maħlu fl-elettrolit [IATE:1697751] (inqas minn 2%), li tkun ikkaratterizzata minn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vultaġġ għoli, - interruzzjoni tal-produzzjoni tal-aluminju, - produzzjoni tal-gassijiet b'effett ta' serra CF_4 u C_2F_6 <p>Nota dwar il-kunċett: L-effett ta' anodu jibda meta l-vultaġġ jogħla malajr u jaqbeż il-limitu ta' vultaġġ (A), normalment 6-10 volts.</p>		

3567282	anode furnace	forn anodiku
<p>Čilindru tal-azzar orizzontali miksi bil-brikks miżimum fuq rombli li fih il-prodott mill-konvertituri, ir-ram iswed, jiġi raffinat qabel ma jiġi kkastjat fl-anodi għar-raffinar finali permezz tal-elettrolizi bir-ram.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Dan il-kunċett m'għandux jiġi mfixkel ma': forn tal-ħami tal-anodi [IATE:3528586].</p>		

3567338	anode paste, green paste	pasta anodika, pasta ħadra
<p>Aggregat imħallat ta' karbonju u żift li jiġi ffurmat f'anodi.</p> <p>Ara wkoll: impjant tal-pasta (kunċett relatat) [IATE:3567335].</p>		

3567698	anode scrap washing machine	magna tal-ħasil tar-residwu anodiku
	Magna li taħsel ir-residwu anodiku [IATE:1370074] sabiex titneħħha s-soluzzjoni tal-aċċidu sulfuriku qabel ma dan jiġi rriproċessat.	
1370074	anode scrap, spent anode	residwu anodiku
	Il-porzjon tal-anodu li jibqa' wara li jkun għadda l-perjodu skedat għar-raffinar tal-elettroliti tal-biċċa l-kbira tal-kontenut metalliku tiegħi.	
1409483	anode sludge, sludge, anode slime, slime	ħama anodiku, ħama, tajn anodiku, tajn
	<p>Sustanza li tinżel fil-qiegħ taċ-ċellola elettrolitika waqt l-ipproċessar tal-metall fil-mira, li tikkonsisti minn metalli oħra li ġew ridotti iżda mhux iddepożitati fuq il-katodu.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: It-tajn anodiku jkun fih metalli ta' valur bħall-fidda u d-deheb.</p>	
3564592	API oil water separator, API separator	separatur API
	<p>Apparat iddisinjat biex jissepara ammonti kbar ta' żejt u solidi sospizi mill-effluwenti tal-ilma mormi mir-raffineriji taż-żejt, mill-impjanti petrokimiċi, mill-impjanti kimiċi, mill-impjanti tal-ipproċessar tal-gass naturali u sorsi oħra industrijalni.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: L-isem ġej mill-fatt li dawn is-separaturi huma ddisinjati skont l-istandards ippubblikati mill-American Petroleum Institute (API).</p>	
1367245	electric arc furnace, arc furnace	forn bl-ark elettriku, forn bl-ark
	Forn qawwi li juža ark tal-elettriку bħala sors ta' sħana speċjalment għall-produzzjoni tal-azzar.	

1458566	arsane, arsine, arsenic trihydride	arsan, arsina, triidrur tal-arseniku
Sustanza bil-formula kimika AsH ₃ .		
1084461	atomisation	atomizzazzjoni
Ir-riduzzjoni ta' likwidu għal partikuli fini ta' sprej biex b'hekk tiżdied l-erja tas-superfiċje tiegħu.		
3567178	autogenous smelting, autogenic smelting	tidwib awtoġenu
Proċess tat-tidwib [IATE:3540844] li matulu l-enerġija meħtieġa biex issostni t-temperatura li biha jkun jista' jseħħi dan il-proċess tiġi pprovuta mir-reazzjoni eżoterma (mingħajr iż-żieda ta' fjuwil jew ta' sħana elettrika) tal-ossidazzjoni tas-sulfuri.		
1639557	back-venting	retroventilazzjoni
Ir-riċiklaġġ ta' gassijiet spostati, lura għal ġol-vettura tad-distribuzzjoni jew għal ġot-tank tal-ħażin permezz ta' pajpjiet imqabbdin mat-tank.		
1338477	bag filter	filtru b'borża
Saffatur b'borża magħmula minn drapp poruż, minsuġ jew magħmul feltru, li minnu jgħaddu l-gassijiet biex jitneħħew il-partikuli.		

	baking	ħami
3567493	<p>Proċess tal-produzzjoni tal-grafit li jbiddel iż-żift legant f'kokk, li jneħħi ħafna mis-sustanzi volatili f'temperatura ta' 1200°C u li jħalli prodott karboniku solidu, mhux deformabbli (karbonju amorfuz).</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Wara l-ħami jkun hemm it-tixpix fiż-żift, u sussegwentement jerġa' jkun hemm proċess ta' ħami biex tittejjeb id-densità u karakteristiki oħra.</p>	
3567693	bar broken feed	alimentazzjoni bit-tkissir tal-krosta b'virga
	<p>L-alumina użata biex talimenta c-ċelloli elettrolitiċi wara li l-krosta iebsa li tifforma fuq is-supefiċje tal-elettrolit (li tikkonsisti minn kriżolit imdewweb u alumina dissolt) titkisser perjodikament b'virga u l-alumina titħawwad fl-elettrolit biex il-konċentrazzjoni tal-alumina tibqa' stabbli.</p>	
1164601	base stock, base oil, lubricant base stock	żejt baži
	<p>Żejt ta' oriġini minerali estratt miż-żejt grezz permezz ta' proċess ta' distillazzjoni.</p>	
3567364	battery crushing	tifrik tal-batterija
	<p>It-tifrik tal-batterija sħiħa fi kraxer, xreder jew mitħna bl-imrietel u s-separazzjoni tal-komponenti permezz ta' separazzjoni bil-gravità.</p>	
1203779	bauxite	boksajt
	<p>GeVla sedimentarja komposta primarjament minn mineral wieħed jew iż-żed tal-idrossidu tal-aluminju, kif ukoll minn taħlitiet varji tas-silika, tal-ossidu tal-ħadid, tad-diċċidu tat-titanju, tal-aluminosilikat, u ta' impuritajiet oħra jen f'ammonti minuri jew żgħar ħafna.</p>	

3567651	bed coke filter, coke filter	filtru b'sodda tal-kokk
Sistema ta' filtri li tuża čilindru mimli (sodda ta') kokk biex jitnaddaf il-gass mit-tromba taċ-ċumnija.		
1626171	billet	billett
Prodott nofsu lest illaminat jew mikwi fil-forġa, li normalment ikun kwadru b'kantunieri ċċanfrinati jew ittundjati u li jkollu erja trasversali ta' mhux iktar minn 25 pulzier kwadru.		
3566760	bioeliminability	bijoeliminabbiltà
Kejl tal-ħila ta' sustanza organika li titneħħha mill-effluwent b'konsegwenza tal-mekkaniżmi kollha ta' eliminazzjoni li jistgħu jseħħu f'impjant bijologiku (inkluża l-bijodegradazzjoni).		
1497991	biological filter, biofilter	filtru bijologiku, bijofiltru
Apparat għall-kontroll tat-tniġġis li juža mikroorganizmi li jokkorru b'mod naturali biex jassorbi mbagħad jiddegrada l-komposti organici permezz tal-ossidazzjoni bijologika.		
1402400	biological treatment, biological wastewater treatment, biological water treatment, biological effluent treatment, biotreatment	bijotrattament
Proċess li jinvolvi l-użu ta' mikroorganizmi biex komposti tossiċi u persistenti fl-effluwenti industrijali jitneħħew jew jiġu newtralizzati.		

1704323	bioluminescent bacterium, luminescent bacterium	batterju luminexxenti
	<p>Batterju li jemetti d-dija, id-dawl vižibbli.</p> <p>Ara wkoll: bijoluminexzenza [IATE:1498024].</p>	

3565616	bioscrubber	bijopurifikatur
	<p>Bijofiltru [IATE:1497991] kkombinat ma' purifikatur niedi [IATE:1422077] li jikkundizzjona l-gass ta' skart minn qabel billi jneħħi t-trab u jbaxxi t-temperatura tad-daħħla.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: L-ilma jiġi rriċiklat kontinwament, billi jidħol mill-wiċċ ċolonna tas-sodda mpakkettata, mnejn inixxi bil-mod.</p>	

3557419	bitumen blowing unit, oxidiser, air blowing unit	unità tal-infiħ tal-bitumen
	<p>Unità li fiha jiġi mmanifatturat il-bitumen ossidat.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Il-bitumen ossidat (magħruf ukoll bħala "bitumen minfuħ") huwa bitumen ta' grad għoli użat fl-applikazzjonijiet għas-soqfa.</p>	

1486309	black liquor	likur iswed
	<p>Likur użat fuq il-polpa kraft [IATE:1485739] li jkun fih frammenti ta' linju u karboidrati mid-dekompożizzjoni tal-emiċelluloži, karbonat tas-sodju, sulfat tas-sodju u mluħ inorganiċi oħra.</p>	

	blast furnace	forn tal-blast
1364928	Forn tat-tidwib f'forma ta' torri li fih jista' jiġi introdott blast ta' arja šħuna kkompressata minn isfel.	Nota dwar il-kunċett: L-iskop tal-forn tal-blast hu li jnaqqas kimikament u jikkonverti fiżikament l-ossidi tal-hadid fħadid likwidu msejjaħ "metall jaħraq". Il-mineral tal-hadid, il-kokk u l-franka jintefgħu fil-parti ta' fuq, u l-arja li tkun imsaħħna minn qabel tintneħha fil-qiegħ. Il-materji primi jeħtieġu minn 6 sa 8 sigħat biex jinżlu fil-qiegħ tal-forn fejn isiru l-prodott finali ta' gagazza likwida u hadid likwidu. Dawn il-prodotti likwidu jiġu skulati mill-form f'intervalli regolari. L-arja šħuna li kienet ġa ntnejfhet fil-qiegħ tal-forn titla' 'I fuq f-bejn 6 u 8 sekondi wara li tkun għaddiet minn bosta reazzjonijiet kimiċi. Ladarba forn tal-blast jinxtegħel, dan jibqa' għaddej jaħdem għal bejn erba' sa għaxar snin b'waqfiet qosra biex issirlu xi manutenzjoni ppjanata.
3563704	bleached kraft pulp	polpa kraft ibbliċċata
	Polpa kimika (li tikkonsisti l-aktar f'ċelluloži u emiċelluloži) li tkun manifatturata bl-użu tas-sulfur tas-sodju bħala l-kimika ewlenija tat-tisjir u li l-fibri tagħha jkunu ġew ibbliċċati.	
1449269	blowdown system	sistema ta' tnaqqis tal-pressjoni
	Sistema li f'każ ta' emerġenza jew f'kundizzjonijiet ta' manutenzjoni tnaqqas l-akkumulu tal-gass f'impjant jew f'partijiet minnu.	
1643139	boehmite	boemit
	Ossidu tal-aluminju bažiku, abjad u relativamente artab ($\text{Al}_2\text{O}_3(\text{OH})$) li huwa mineral komuni fil-boksajt u li fih jidher partikuli mxerrda jew mases qishom piżelli. Ara wkoll: diaspor [IATE:1082476].	
3565607	boiler slag, slag	gagazza
	Prodott sekondarju minn bojler b'qiegħ niedi li huwa tip speċjali ta' bojler iddisinjat biex iżomm l-irmied tal-qiegħ [IATE:3565606] fi stat imdewweb qabel jitneħħha.	

3567296	boosted suction system	sistema ta' aspirazzjoni intensifikata
	<p>Sistema ddisinjata biex timmodifika l-kapaċità tal-estrazzjoni tal-fann abbaži tas-sorsi tad-dhaħen li jinbidlu tul iċ-ċikli ta' tagħbien, tidwib u ttappjar fl-industriji tal-metall.</p>	
3565606	bottom ash	rmied tal-qiegħ
	<p>Parti mir-residwu mhux kombustibbli tal-kombustjoni f'forn jew incineratur.</p>	
1407832	briquetting	agglomerazzjoni
	<p>Proċess li jgħaqqa flimkien il-minerali pulverizzati, bħat-trab tal-faħam, fi briquets tañi pressjoni, spiss bl-għajnejna ta' legant bħall-asfalt.</p>	
1425456	bund	vaska ta' ritenzjoni
	<p>Hajt jew diga madwar in-naħa ta' barra ta' tank biex jikkontrola/tikkontrola l-kontenut tat-tank kollu jew parti minnu f'każ ta' tixrid, u (f'xi każżejjiet) barriera impermeabbi mal-art bejn it-tank u d-diga sabiex twaqqaf lill-prodott milli jinfiltrira l-art. Ara wkoll: ħajt ta' protezzjoni [IATE:1077097].</p>	
1077097	bund wall, bund	ħajt ta' protezzjoni
	<p>Hajt jew diga mibni(ja) madwar tank taż-żejt jew żona tat-tankijiet biex fih(a) jinżamm il-kontenut tat-tankijiet kollha jew parti minnu f'każ ta' tixrid, kultant b'barriera impermeabbi mal-art bejn it-tank u d-diga biex tiġi evitata l-infiltrazzjoni tal-prodott fl-art.</p>	

150942	calcination	kalċinazzjoni
	Tisħin għal temperaturi għoljin fl-arja jew fl-ossigeno. Nota dwar il-kunċett: Jeżistu żewġ tipi ta' kalċinazzjoni. Ara wkoll l-entrata [IATE:3564805]	

3564805	calcination, calcining	kalċinazzjoni
	Proċess ta' trattament termali fin-nuqqas ta' arja jew ta' ossigeno jew fi provvista limitata ta' arja jew ossigeno. Nota dwar il-kunċett: Jeżistu żewġ tipi ta' kalċinazzjoni. Ara wkoll l-entrata [IATE: 150942]	

3567475	calcine	kalċina
	Ossidu taž-żingu mhux pur miksub permezz tax-xiwi ta' konċentratu tas-sulfur taž-żingu.	

1356205	capture hood, capturing hood, hood	kappa, kappa tal-qbid
	Apertura riċeventi użata bħala l-erja ta' ġbir inizjali ta' sistema ta' ventilazzjoni biex jinqabdu l-kontaminanti tal-arja. Nota dwar il-kunċett: Dan il-kunċett m'għandux jiġi mfixxel ma' kappa tad-dħaħen [IATE:1409794].	

958208	carbon oxysulfide, carbonyl sulphide	sulfur tal-karbonil, oxisulfur tal-karbonil
	Kompost organiku bil-formula OCS.	

1154078	carbonaceous material	materjal karbonjuż
Materjal li jkun fih ħafna karbonju.		
3567302	casting wheel	rota ta' kkastjar
Rota b'forom apposta fuq iċ-ċirkonferenza tagħha sabiex jilqgħu fihom il-metall imdewweb.		
1204113	catalytic cracking, cat cracking	krekkjar katalitiku
Proċess industrijali li permezz tiegħu, b'reazzjoni li sseħħi fil-preżenza ta' katalizzatur abbaži tas-siliċje u tal-aluminju, jiġu estratti idrokarburi paraffiniċi ħtief mill-molekuli tal-idrokarburi paraffinici tqal.		
3564499	catalytic fines, catalyst fines	trabijiet katalitici
Partikuli ibsin tal-ħaddi u tas-siliċju miżjud maž-żejt grezz fir-raffineriji li jiddependu fuq l-ikkrekkjar katalitiku biex jgħinu l-ikkrekkjar tal-fjuwil f'temperaturi baxxi.		
1410720	catalytic reforming	riformar katalitiku
Proċess kimiku li jiġi sfruttat industrijalment kemm għall-produzzjoni ta' benżen b'numru għoli ta' ottan u kemm għall-produzzjoni tal-idrokarburi aromatiċi minn taħlitiet ta' alkani u cikloalkani u li jipprevedi li l-idrokarburi alifatiċi jingħaddu minn fuq katalizzatturi tal-platinu f'temperaturi għoljin u taħt pressjoni għolja.		

	catalytic thermal oxidiser, catalytic afterburner, catalytic oxidiser	ossidatur termali katalitiku, afterburner katalitiku, ossidatur katalitiku
3567336	<p>Sistema ta' kombustjoni fejn id-dekompożizzjoni ssir fuq superficie katalizzatriċi tal-metall f'temperaturi aktar baxxi minn dawk użati f'ossidatur termali [IATE:3540524] standard, normalment minn 350°C sa 400°C.</p> <p>Ara wkoll: ossidatur termali riġenerattiv [IATE:3567075].</p>	

	cathode	katodu
1343654	<p>Prodott ta' raffinerija tal-metalli magħmul permezz ta' proċessi elettrolitici, li jista' jiġi maħlul mill-ġdid, illigat u proċessat ulterjorment sabiex jiproduċi vireg, profili, wajers, folji, strixxi, tubi, ecc.</p> <p>Ara wkoll: anodu [IATE:3567285].</p>	

	cathode casting	kkastjar katodiku
3567672	<p>Il-proċess li matulu ż-żingu li jifforma fuq il-katodi permezz tal-elettrolizi jiġi mdewweb u mferra' f'forma biex tinkiseb il-forma mixtieqa tal-prodott taż-żingu nofsu lest.</p>	

	causticising	kawstifikazzjoni
3563705	<p>Proċess fiċ-ċiklu tal-ġir li fih l-idrossidu (likur abjad) jiġi riġenerat bir-reazzjoni $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{CO}_3^{2-} \rightarrow \text{CaCO}_3 (\text{s}) + 2 \text{OH}^-$.</p>	

3567681	cell evolution	evoluzzjoni fiċ-ċellula
	<p>Il-bidiet kollha fil-kundizzjoni taċ-ċellola elettrolitika peress li l-alumina tiddissolvi fil-banju tal-elettroliti taċ-ċellola u ma tiġix alimentata kontinwament, u dan jikkawża bidiet fil-vultaġġ taċ-ċellola (għax tiddependi fuq il-konċentrazzjoni tal-alumina), u jista' jiżdied b'mod drammatiku jekk il-konċentrazzjoni tal-alumina dissolta fl-elettrolit tkun baxxa wisq.</p>	
1343335	cement, cementate	siment, simentat
	<p>Kwalunkwe materjal li jippreċipita, bħall-karbonati, il-ġipsum, u l-barit, li jokkorri fl-interstizi ta' blat klastiči.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Fil-metallurġija, is-siment tal-kadmju, tal-fidda eċċ. jiġi prodott permezz ta' preċipitazzjoni kimika.</p>	
1317774	chemi-thermo-mechanical pulp, CTMP	polpa kemitermomekkanika, CTMP
	<p>Tip ta' polpa semikimika prodotta b'mod simili għall-polpa termomekkanika (TMP), għajr li l-partikuli tal-injam ikunu trattati kimikament qabel jidħlu fir-raffinatur.</p>	
1623134	chipboard, particleboard	ċippbord, bord tal-partikuli
	<p>Laqx tal-injam niexef li jitwaħħal flimkien b'reżina li tibbies taħt l-influwenza ta' pressjoni għolja u ta' sħana qawwija.</p>	
3567327	circulating fluidised bed calciner, circulating fluid bed calciner	kalċinatur b'sodda fluwidizzata ċirkolanti
	<p>Reċipjent li fih l-idrossidu tal-aluminju jiġi kkalċinat (imsaħħan għal temperaturi ta' madwar 1000°C) u kkonvertit għal alumina metallurġika [IATE:160217] li jintuża fil-produzzjoni tal-aluminju.</p> <p>Ara wkoll: alumina [IATE:1552043].</p>	

1342716	clarification	kjarifikazzjoni
It-tneħħija ta' kull tip ta' partikuli, sedimenti, žjut, materja organika naturali u kulur mill-ilma biex jiċċara.		
1165895	clarified oil, decant oil, clarified slurry oil, slurry decant oil, FCC bottom oil, FBO	żejt dikantat
Żejt aromatiku tqil minn qiegħi il-frazzjonatur fi proċess ta' krekkjar katalitiku fluwidu [IATE:1661782] li minnu jitneħħew it- trabijiet katalitiċi [IATE:3564499] residwi permezz taċ-ċentrifugazzjoni [IATE:1544641] u tad-dikantazzjoni [IATE:1087770].		
1377709	clinker	klinker
Rmied u residwi parżjalment imdewbin minn forn imħaddem bil-faħam jew bin-nar. Ara wkoll: operazzjoni ta' klinkerizzazzjoni [IATE:3567664].		
3567664	clinker operation	operazzjoni ta' klinkerizzazzjoni
Il-mod li bih jitwettaq il-proċess li jiproduċi l- klinker [IATE:1377709] (materjal ġebli maħruq jew vitrififikat).		
3567653	closed furnace	forn magħluq
Forn li jkun armat b'mod li jippermetti li l-gass iġġenerat jiġi estratt minn fannijiet, jissaffa u jintuża bħala fjuwil.		

	closed plasma dust process	proċess tat-trattament tat-trab bil-plažma f'forn magħluq
3567673	Proċess użat għall-ipproċessar ta' residwi minn imtieħen tal-azzar (l-iktar trab EAF tal-azzar inossidabbli) li matulu jinkiseb materjal b'ħabba fina mingħajr il-bżonn ta' agglomerazzjoni, sakemm l-alimentazzjoni tkun xotta. Ara wkoll: proċess tat-trattament tat-trab bil-plažma [IATE:3567490] u forn magħluq [IATE:3567653].	
1426547	coagulant	koagulant
	Aġent li jippromwovi l-koagulazzjoni [IATE:1207274] tad-demm. Ara wkoll: flokkulant [IATE:1338466].	
1207274	coagulation	koagulazzjoni
	Metodu li jintuża għas-separazzjoni ta' solidi sospizi billi jiżdiedu koagulanti b'kargi opposti għal dawk tas-solidi sospizi fl-ilma mormi. Ara wkoll: flokkulazzjoni [IATE:1426358] u nnota d-differenza bejn il-kunċetti.	
3564509	coke drum	ċilindru tal-kokk
	Reattur kbir użat fl-ikkokkjar imdewwem [IATE:1165942] biex fih, tinżamm jew tiddewwem, l-alimentazzjoni msaħħħna, filwaqt li jseħħi l- ikkrekkjar [IATE:1075495].	

912466	combined cycle gas turbine, CCGT	turbina tal-gass b'ċiklu kkombinat, CCGT
Forma ta' teknoloġija għall-ġenerazzjoni tal-enerġija b'mod effiċjenti ħafna li tikkombina turbina tal-gass ma' turbina tal-fwar.		
1184528	common duckweed	għadsa tal-ilma
Haxix/ħažiż li jgħatti l-wiċċ tal-ilma qiegħed		
1370086	concentrate, metal concentrate, dressed ore, mined concentrate	konċentrat tal-metall, konċentrat, mineral tal-metall arrikkit, mineral arrikkit
Prodott kummerċjablli wara li ssir separazzjoni f'impjant tal-ipproċessar tal-minerali b'żieda fil-grad tal-mineral ta' valur. Nota dwar it-terminu: Il-varjant "mineral metalliku arrikkit" aċċettat ukoll.		
1450580	concentrate, retentate	konċentrat, retentat
Il-materjal li jibqa' għax ma jirnexxilux jgħaddi minn ġo filtru jew membrana poruża.		
3564982	continuous regeneration gas recycling loop	ċirkwit ta' riċiklaġġ tal-gass ta' riġenerazzjoni kontinwa
ċirkwit ta' riċiklaġġ tal-gass ta' skart mill-unità tar-riġenerazzjoni kontinwa tal-katalizzatur.		

3567284	converter	konvertitür
Struttura cilindrica tal-azzar, normalment b'dijametru ta' erba' metri u miksija bi briksa refrattorja, li fiha ssir il- konverżjoni [IATE:3567271].		
3567271	converting, conversion	konverżjoni
Tip ta' tidwib metallurġiku bl-għan li l-metall jiġi ppurifikat bl-ossidazzjoni, bl-iggagazzar u bil-volatilizzazzjoni.		
1578877	conveyor belt	conveyor belt, činturin trasportatur, činga trasportatriċi
Činga wiesgħa li tintuża bħala mezz biex jingarr materjal differenti, li ddawwar żewġ taljoli jew iktar fċirkwit kontinwu u li tkun sostnuta minn rombli jew minn superficie ċatta t-tul kollu tagħha.		
1165729	corrugated plate interceptor, CPI oil separator	interċettatur bil-pjanċi kkorrugati
Sistema ta' separazzjoni taż-żjut mill-ilma mormi li tinvolvi t-tneħħija ta' sustanzi li ma jinħallux permezz tal-irkupru tas-solidi sospizi u taż-żejt mifruk.		

	counter-current washing, countercurrent washing	ħasıl kontrokurrenti
1472885	Metodu ta' estrazzjoni ta' solidu-likwidu fejn il-materjal mhux maħsul jimxi fid-direzzjoni opposta tal-moviment tal-likwidu tal-ħasıl. Nota dwar il-kunċett: Dan jista' jsir fi stadju wieħed jew iktar, jekk il-filtrat tal-ħasıl jerġa' jintuża biex il-materjal jinħasel mill-ġdid. Jistgħu jintużaw żewġ stadji jew tlieta, li jippermettu li jkun hemm tliet darbiet inqas il-konsum tal-ilma meta mqabbla mal-ħasıl kontrokurrenti bi stadju wieħed.	
3567696	cracking	krekkjar
	Qsim ta' molekuli taħt l-influwenza tas-sħana, ta' katalisti u ta' solventi. Nota dwar il-kunċett: Fil-metallurgija, dan ifisser li l-kundizzjonijiet ikunu aktar qawwija minn dawk meħtieġa biex issir piroliži [IATE:1364862].	
3567300	crane hood, crane-integrated hood	kappa integrata fi krejn
	Kappa tal-estrazzjoni mqabbda ma' krejn sabiex tipprevjeni u tnaqqas l-emissionijiet li jirriżultaw minn operazzjonijiet ta' tagħbiex u ta' ħatt tal-fran u tal-konvertituri li jintużaw fil-produzzjoni primarja u sekondarja tar-ram.	
1367387	crucible	griġjol
	Reċipjent magħmul minn sustanza refrattarja bħall-grafit jew il-porċellana, użat għat-tidwib u għall-kalċinazzjoni ta' materjali f'temperaturi għoljin. Nota dwar il-kunċett: Ikkompara ma': kitla [IATE:1213753].	

3565605	cyclofilter	ċiklofiltru
Apparat li jikkombina flimkien ċiklun [IATE:1350293] li jwettaq preseparazzjoni (biex issepara trab iktar aħrax) u filtru b'borża (biex jaqbad trab iktar fin).		
3564806	decanted oil sludge, decant oil sludge, slurry oil	sospensjoni magħquda ta' żejt dikantat
Prodott sekondarju aromatiku tqil mill-unità tal-ikkrekkjar katalitiku tal-fluwidi ta' raffinerija li jagħmel parti żgħira mill-forniment dinji taż-żejt kombustibbli [IATE:1204019].		
1697171	deconstructing, disassembling, dismantling, disassembly	dekostruzzjoni, żarmar, żmantellar
Il-proċess li matulu oġgett jiżżarma f'partijiet separati biex jinkisbu komponenti importanti. Nota dwar it-terminu: Il-varjant "żmantellament" aċċettat ukoll.		
1165942	delayed coking	kokkjar imdewwem
Proċess ta' krekkjar termali semikontinwu li fih alimentazzjoni ta' idrokarburi tqal tinbidel fi prodotti ta' valur ogħla u ta' piżżeen eħxha u f'kokk.		
1445881	demister	eliminatur tar-raxx, demister
Apparat b'filtru li jneħħi l-qtar żgħar ta' likwidu li jkunu maqbuda fi fluss ta' gass. Nota dwar il-kunċett: Dan l-apparat jikkonsisti fi struttura minsuġa ta' wajers tal-metall jew tal-plastik, b'superfiċie speċifika għolja. Permezz tal-momentum tagħhom, il-qtar żgħar preżenti fil-fluss tal-gass jaqbdu mal-wajers u jingħabru fi qtar akbar.		

1427111	denitrification	denitrifikazzjoni
Process li permezz tiegħu ġertu mikroorganiżmi jbiddlu n-nitrat (NO ₃ ⁻) lura f'nitrogenu forma ta' gass (N ₂).		
3564591	deoiled wax	xama' mingħajr žejt
Xama' raffinata mingħajr žejt.		
3564533	desalter	unità tneħħi l-melħ
Unità tal-ipproċessar f'raffinerija taž-żejt li tneħħi l-melħ minn maž-żejt grezz.		
1083396	desalting	tneħħija tal-melħ
Tneħħija ta' melħ minerali miž-żejt grezz bil-ħasil bl-ilma taž-żejt grezz jew ta' residwi tqal f'temperatura u pressjoni għolja biex il-melħ u komponenti oħra li jistgħu jiġu estratti mill-ilma jinħallu, jiseparaw u finalment jitneħħew.		
3564586	desorbate	desorbat
Il-prodott li jirriżulta mid- desorbiment [IATE:1702417].		

1367131	dew point, dewpoint	punt tan-nida
It-temperatura li fiha l-fwar tal-ilma fl-arja fi pressjoni barometrika kostanti jikkondensa bl-istess rata li biha jevapora.		

1339521	dewatering	tneħħija tal-ilma
It-tneħħija tal-kontenut tal-ilma minn materjal solidu.		

1082476	diaspore	diaspor
Mineral tal-idrossidu u tal-ossidu tal-aluminju, ta' kulur bajdani jew li jagħti fil-griz, iebes u qisu ħġieġ [α-AlO(OH)], li huwa assoċjat mal-kurundun fiż-żmerill u li huwa miflukx fit-tafal tal-laterit, tal-boksajt u tal-aluminju.		

1306269	differential absorption light detection and ranging, differential absorption Lidar, DIAL	detezzjoni u kejl tad-distanza permezz tad-dawl u l-assorbiment differenziali, LIDAR b'assorbiment differenziali, DIAL
Teknika bbażata fuq il-laser, li tuża LIDAR b'assorbiment differenziali li hija l-analogu ottiku ta' RADAR ibbażat fuq il-mewġ tar-radju.		

3504819	diffuse emissions	emissjonijiet diffuzi
L-emissjonijiet kollha li mhumiex rilaxxati minn punti ta' emissjoni speċifici. Ara wkoll: emissjonijiet li jaħarbu [IATE:902022].		

3566756	diffuse VOC emissions	emissjonijiet diffuži ta' komposti organiči volatili, emissjonijiet diffuži ta' KOV
Emissjonijiet ta' KOV mhux inkanalati li jistgħu jirriżultaw minn sorsi f'żoni partikolari (pereż. tankijiet) jew minn sorsi "puntiformi" (pereż. flanġi tal-pajpjiet).		

754931	dimerisation	dimerizzazzjoni
It-trasformazzjoni ta' entità molekolari A biex tagħti entità molekolari A ₂ .		

3565657	direct interception	interċettazzjoni diretta
Il-proċess li jokkorri meta partikula li tkun miexja mal-fluss tal-gass tersaq viċin il-ġenb ta' waħda mill-fibri tal-filtru, b'distanza ta' raġġ tal-partikula, u minħabba f'hekk il-partikula tmiss il-fibra, tinqabad, titrażżan u titwarrab mill-fluss tal-gass. Ara wkoll: impattazzjoni inerzjali [IATE:3565656].		

1402373	dissolved air flotation	flotazzjoni bl-arja dissolta
Proċess tat-trattament tal-ilma li jiċċara l-ilma mormi (jew ilmijiet oħra) bit-tnejħha ta' materja sospiża bħal żjut jew solidi. Nota dwar il-kunċett: It-tnejħha tinkiseb permezz tad-dissoluzzjoni tal-arja fl-ilma jew fl-ilma mormi taħt pressjoni u mbagħad l-arja tiġi rilaxxata fil-livell tal-pressjoni atmosferika f'tank jew bacir tal-flotazzjoni.		

	dissolved gas flotation	flotazzjoni bil-gass dissolt
3564607	<p>Proċess ta' trattament tal-ilma mormi li fih solidi, žjut u kontaminanti oħra jitilgħu sas-superficje tal-likwid i-mwaħħlin ma' bżiežaq fini tal-gass introdotti fl-ilma mormi bid-dissoluzzjoni ta' gass taħt pressjoni fi fluss tar-riċiklaġġ ta' 10 sa 50% tal-ilma ttrattat ikkombinat ma' ilma mill-bokka.</p> <p>Ara wkoll: flotazzjoni bil-gass indott [IATE:3564604].</p>	
1485706	dissolving pulp, dissolving wood pulp	polpa għad-dissoluzzjoni
	Polpa bbliċċata raffinata kimikament b'kontenut għoli ħafna ta' čelluloži (90% u aktar).	
1642283	doghouse, dog house	doghouse
	Fl-industrija tal-metallurġija, interkużura kompluta li tinkapsula l-form għall-kontroll tal-emissjonijiet.	
3567487	Doré, Doré metal	Doré, metall Doré
	Metall li jkun ġie kkonċentrat f'għamla li jkun fiha 25 – 99.55% fidda u 0 – 99% deheb b'impuritajiet speċifici. Nota dwar il-kunċett: Id-Doré jiġi prodott permezz tat-tidwib u tar-raffinar tal-ħama anodiku mill-elettroraffinar tar-ram kif ukoll minn ligi prezjużi arrikkiti bil-metall mir-raffinar taċ-ċomb, minn residwi mil-lissija u minn metall mhux maħdum mill-produzzjoni taż-żingu u taċ-ċomb, minn irkupri u kinsiet mill-produzzjoni tal-fidda (bħal pereż, trab mill-filtri b'borża, ħama minn sistemi niedja tat-tnejħiha tat-trab, siment tal-fidda miksub minn elettrolit tal-fidda użat, gagazzi, refrattorju mfarrak eċċ.) u minn materjali oħra rikki fil-fidda u/jew minn fdalijiet tal-fidda.	

	double bell system, double bell charging system	sistema b'qanpiena doppja, sistema b'qanpiena doppja għat-tagħbien
3567503	<p>Sistema ta' tagħbien ta' forn li l-iskop tagħha hu li tevita l-gassijiet sħan milli joħorġu mill-forn.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: L-ewwel, il-materja prima titbattal fil-qanpiena ta' fuq jew fil-qanpiena ż-żgħira li mbagħad tinfetaħ biex tbattal il-materjal fil-qanpiena l-kbira. Il-qanpiena ż-żgħira mbagħad tingħalaq biex tissigilla l-forn tal-blast, filwaqt li l-qanpiena l-kbira ddur biex tiprovd i-distribuzzjoni speċifika tal-materjali qabel ma tirrilaxxa t-tagħbija fil-forn tal-blast.</p> <p>Nota dwar it-terminu: Dan it-terminu nbena fuq il-mudelli FR u IT li jużaw: "système à double cloche pour le chargement" u "sistema a doppia campana per il caricamento", rispettivament.</p>	
3567334	double-stream digestion, double streaming	digestjoni ta' fluss doppju
	<p>Fil-produzzjoni tal-alumina, it-tiġħin tas-sospensjoni magħquda tal-boksa b'mod separat u parallel mal-likur, li jithalltu biss fir-reċipjent tad-diġestur.</p>	
3565633	downstream wood processing	proċessar tal-injam downstream
	<p>Il-proċessi kollha wara li l-pannell joħroġ mill-pressa u sakemm il-pannell mhux maħdum/ il-prodott tal-pannell b'valur miżjud jittieħed għall-ħażin.</p>	
1211546	dross	ħmiegħ tal-metall
	<p>Massa ta' impuritajiet solidi li jżommu fil-wiċċ ta' metall imdewweb jew li jkunu mifruxa fil-metall, li tifforma fil-wiċċ ta' metalli b'punt ta' tidwib baxx bħal-landa, iċ-ċomb, iż-żingu jew l-aluminju, jew ta' ligi b'ossidazzjoni tal-metall(i).</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Fil-produzzjoni tal-aluminju, meta l-kontenut ikun fih iż-żejjed minn 45% metall, jintuża t-terminu "xkuma" [IATE:1423317].</p>	

	drossing	gagazzar
3567366	Wieħed minn erba' stadji tal-produzzjoni pirometallurġika taċ-ċomb, li jseħħi f'żona speċjali (żona tal-gagazzar) magħmula minn varjetà ta' ktieli interkonnessi msaħħn min-naħha t'isfel bl-użu ta' kombustjoni tal-gass naturali fejn l-ingotta taċ-ċomb tiġi aġitata u mberrda għal temperatura li taqbeż eż-żarru ta' il-punt tat-tidwib, u b'hekk tiġi prodotta gagazza li titneħħha minn fuq is-superfiċje u li tingħata trattament ieħor biex jiġu rkuprat i-komponenti mhux taċ-ċomb.	
3563719	dry debarking	tqaxxir fix-xott
	Tneħħija tal-qoxra mill-ħatab fi tnabar xotti tat-tnixxif, fejn l-ilma jintuża biss biex jinħasel il-ħatab, u mbagħad jiġi riċiklat b'purgar minimu lejn l-impjant tat-trattament tal-ilma mormi.	
931508	dry scrubber	purifikatur niexef
	Apparat tal-kontroll tat-tniġgis użat biex inehhi gassijiet aċiduži [IATE:1639905] (bħal SO_2 u HCl) primarjament minn sorsi ta' kombustjoni; dan jikkonsisti f'apparat li jintroduċi l-materjal sorbenti tal-gass aċiduž fil-fluss tal-gass u f'apparat ta' kontroll ta' materja partikolata li jneħħi prodotti ta' reazzjoni, materjal sorbenti zejjed u kwalunkwe materja partikolata li tkun digħi fil-gass mit-tromba ta' ċumnija [IATE:1244520]. Ara wkoll: purifikatur niedi [IATE:1422077].	
3566851	dynamic olfactometry	olfattometrija dinamika
	Metodu ta' olfattometrija [IATE:1687777] li fih il-kejl isir fi fluss ta' gass irejjaħ u newtrali b'fatturi ta' dilwizzjoni magħrufa fi żbokk komuni. Ara wkoll: olfattometrija statika [IATE:3566852].	

	eddy current separator	separatur ta' kurrenti ta' Foucault
1230570	Unità tal-issortjar tal-metall li tuża l-prinċipji tal-induzzjoni elettromanjetika f'materjali konduttivi biex tissepara l-metalli mhux ferruži mill-iskart. Nota dwar il-kunċett: Il-metalli ferruži jistgħu l-ewwel jitneħħew permezz tal-kalamiti.	
	electrolyte bleed	evakwat tal-elettrolizi
3567529	Fluwidu li jrid jitneħħha mill-proċess tal-elettrolizi sabiex il-konċentrazzjoni tal-impuritajiet tinżamm taħt kontroll.	
	electrolytic cell, pot	ċellola elettrolitika
1155119	Cellola elettrokimika [IATE:1155130] intiża biex tiproduċi reazzjonijiet kimiċi.	
	electrolytic refining, electrorefining	elettroraffinar, raffinar elettrolitiku
1140894	Proċess għar-raffinar ta' metall f'ċellola elettrolitika, li matulu l-metall impur jintuża bħala l-anodu u l-metall raffinat jiġi ddepożitat fuq il-katodu. Nota dwar il-kunċett: L-elettroraffinar jista' jintuża biex jippurifika ghadd ta' metalli, inkluži r-ram, in-nikil, il-kobalt, iċ-ċomb u l-landa.	

1350186	electrostatic precipitator, electrostatic filter, electric precipitator, ESP	preċipitatur elettrostatiku, filtru elettrostatiku, ESP
Filtru tal-arja fejn il-fluss tal-arja jgħaddi minn ġo kamp jonizzanti ta' vultaġġ għoli sabiex jagħti ċarġ elettriku pozittiv lill-molekuli, imbagħad jiġibhom fuq pjanċi elettrikament negattivi.		
1370081	electrowinning, electrowinning of metals	estrazzjoni elettrolitika, estrazzjoni elettrolitika tal-metalli
Elettrodepożizzjoni tal-metalli mill-minerali tagħhom li tqiegħdu f'soluzzjoni permezz ta' proċess li ġeneralment jissejja li l-ixxiv jazzjoni.		
3567663	elutriating tank	tank tal-elutrijazzjoni
Reċipjent fejn il-partikuli jistgħu jiġu sseparati abbaži tad-daqs, il-forma u d-densità tagħhom, bl-użu ta' fluss ta' gass jew likwidu li jiskorri f'direzzjoni ġeneralment opposta għas-sedimentazzjoni diretta.		
1408590	equalisation	ugwalizzazzjoni
Proċess li għandu l-għan jimminimizza jew jikkontrolla l-fluttwazzjonijiet fil-karatteristiki tal-ilma mormi biex jiġu pprovduti l-aqwa kundizzjonijiet għall-proċess tat-trattament sussegwenti.		

151376	etherification	eterifikazzjoni
Reazzjoni ta' deidratazzjoni ta' alkoħol biex jiġu ffurmati eteri [IATE:1501401].		
875173	ethyl tertiary butyl ether, ethyl tert-butyl ether, 2-methyl-2-ethoxypropane, ETBE	etil-terzjarju-butil-eter, etil-terz-butil-eter, 2-metil-2-etossipropan, ETBE
Bijofjuwil [IATE:860487] li huwa kompost organiku likwidu čar mingħajr kulur jew ta' lewn isfar čar b'riħha distintiva ta' etere, idderivat mill-ethanol (47% v/v) u l-isobutilen (53% v/v).		
1404618	ferrous metal	metall ferruż
Metall li jkun fih il-ħadid.		
1621783	fibreboard	fajberbord
Materjal għall-bini magħmul mill-injam jew minn fibri ta' pjanti oħra kompressati fi twavel.		
1402575	filter belt press, belt filter press, belt press	pressa biċ-ċineg filtranti, pressa biċ-ċineg
Magna industrijali užata għal proċessi ta' separazzjoni ta' solidi/likwidi b'mod partikolari għat-tnejħija tal-ilma mill-ħama fl-industria kimika, fl-estrazzjoni minerarja u fit-trattament tal-ilma.		

3564558	filter-blowback system, third stage blowback filter, blowback filter	filtru kontrokurrent, filtru tat-tielet stadju kontrokurrent
Filtru taċ-ċeramika jew tal-metall sinterizzat fejn, wara li jinżammu fil-wiċċ bħala massa magħlquda, is-solidi jinqalghu billi jinbeda fluss fis-sens oppost tal-filtrazzjoni.		
1337549	filtration	filtrazzjoni
Separazzjoni ta' taħlita ta' materjali likwidi u solidi billi l-likwidu jitgħadda minn mezz/ membrana poruž(a).		
1409317	fire refining	raffinar termiku
Stadju ulterjuri ta' purifikazzjoni applikat lill-metall grezz (ram iswed) prodott mill-istadju tal-konverżjoni, li jinvolvi ż-żieda tal-arja (ossidazzjoni) u mbagħad it-naqqis tal-ossidu preżenti permezz ta' aġent ta' riduzzjoni (pereż. idrokarbon).		
1621884	flammability, inflammability	fjammabbiltà, fjammabilità
Il-ħila ta' sustanza li taqbad jew li tieħu n-nar.		
3566952	flare tip, flare burner	quċċata tal-apparat tal-ivvampjar, berner tal-apparat tal-ivvampjar
Tubu ta' liga ta' grad għoli, ġeneralment armat fuq il-parti ta' fuq nett ta' ċumnija tal-azzar sabiex is-shana tal-kombustjoni u l-prodotti tagħha ma jikkawżawx periklu għall-ħajja u għall-proprietà fuq l-art, li jintuża għar-rimi ta' gassijiet ta' skart kombustibbi.		

3567647	flash cooler, flash cooling plant	kessieħ flash
Unità tat-tkessiħ li fiha l-prodotti likwidi jitkessħu billi jiddaħħlu f'kompartiment taħt vakwu li jopera f'temperatura iktar baxxa minn dik tal-likwidu li jkun se jitkessaħ; il-likwidu sħun jiskorri jiġi fil-kompartiment u immedjatamente jiksaħ għat-temperatura li fiha jkun qed jopera l-kompartiment permezz tal-evaporazzjoni tal-ilma mill-prodott tal-likwidu sħun.		
3567261	flash smelting	tidwib flash
Proċess ta' tidwib għall-metalli li jkun fihom il-kubrit inkluż il-kalkopirit.		
1211434	flash smelting furnace	forn tat-tidwib flash
Forn li juža tidwib flash [IATE:3567261].		
3534927	flexicoking	flessikkokjar
Proċess kontinwu ta' manifattura tal-kokk li għandu taqsima ta' gassifikazzjoni li fiha l-kokk jiġi ggassifikat għall-produzzjoni tal-gass kombustibbli tar-raffinerija, u li jippermetti l-produzzjoni ta' gass kif ukoll ta' kokk skont ir-rekwiżiti tas-suq.		
1338466	flocculating agent, flocculant	flokkulant
Sustanza li tikkawża jew tiffaċilita l- flokkulazzjoni [IATE:1426358].		
Ara wkoll: koagulant [IATE:1426547].		

1426358	flocculation	flokkulazzjoni
	<p>Metodu ta' separazzjoni tas-solidi sospizi mil-likwid permezz ta' taħlit bil-mod li jid l-ghadd ta' kolliżjonijiet tal-partikuli u li jwassalhom biex dawn jingħaqdu bil-ġhan li jipproduċu fokki ikbar li jkunu jistgħu jissedimentaw ladarba jilħqu d-daqqs u s-saħħha ideali.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Fil-kuntest tal-produzzjoni tal-inbid, dan it-terminu jirreferi għall-process fejn jinżel u jintrass in-naqal tal-inbid. Flokkulazzjoni ħafifa ssir meta n-naqal tal-qiegħ ikun maħlu jew inqas marsus. Flokkulazzjoni tajba tirreferi għal densità aktar għolja.</p>	

1427142	flotation	flotazzjoni, tagħwim
	<p>Is-separazzjoni minn likwidu ta' partikuli sospizi billi jitressqu qrib is-superfiċje permezz ta' bżieżaq tal-gass li magħhom jeħlu l-partikuli u jakkumulaw fis-superfiċje tal-likwidu bħala partikuli li jżommu fil-wiċċu u li jistgħu jingħabru.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Il-gass jista' jkun l-arja jew gass ieħor, bħan-nitrogenu. Il-metodu l-iktar komuni fl-unitajiet tat-trattament tal-ilma mormi huwa l-flotazzjoni bl-arja dissolta [IATE:1402373]. L-industrija taż-żejt tuża n-nitrogenu flok l-arja.</p>	

182798	flow-proportional sample, flow-proportional composite sample	kampjun aggregat proporzjonal għall-fluss, kampjun proporzjonal għall-fluss
	<p>Kampjun meħhud fuq perjodu ta' żmien b'rata li tkun proporzjonal għar-rata tal-fluss tal-likwidu li tiegħu jkun ittieħed kampjun.</p> <p>Ara wkoll: kampjun aggregat [IATE:3508466].</p>	

3566754	flow-weighted average,	medja ponderata fuq il-fluss
	<p>Valur medju tal-konċentrazzjoni ta' certi sustanzi fl-ilma kkalkulat bħala medja ponderata fuq it-tagħbija idrawlika.</p>	

1244520	flue gas	gass mit-tromba ta' ċumnija
<p>Skariku gassuż li jkun fih emissjonijiet solidi, likwidi jew gassuži.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Spiss ikun il-gass tal-egżost li joħroġ minn unità wara faži ta' ossidazzjoni, generalment il-kombustjoni (pereż. riġeneratur, unità Claus).</p>		
1408648	flue gas recirculation	riċirkolazzjoni tal-gass mit-tromba taċ-ċumnija
<p>Proċess ta' tnaqqis fit-tniġġis mill-ossidi tan-nitroġenu (NO_x) li jimplika r-riinjezzjoni ta' gass mit-tromba taċ-ċumnija mill-forn fil-fjamma biex jitnaqqas il-kontenut tal-ossiġenu u b'hekk titnaqqas ukoll it-temperatura tal-fjamma.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: L-użu ta' berners speċjali huwa bbażat fuq ir-riċirkolazzjoni interna tal-gassijiet tal-kombustjoni li jkesshu l-baži tal-fjammi u jnaqqsu l-kontenut tal-ossiġenu fl-iżjed parti sħuna tal-fjammi.</p>		
1661782	fluid catalytic cracking	krekkjar katalitiku fluwidu
<p>Proċess ta' konverżjoni għat-titjib tal-idrokarburi tqal, bl-użu tas-sħana u ta' katalizzatur biex il-molekuli kbar tal-idrokarburi jitkissru f'molekuli eħħef.</p>		
1146820	fluid coking, fluidised bed coking	kokkjar fluwidu
<p>Teknoloġija ta' sodda fluwida kontinwa li termalment tikkonverti l-idrokarburi tqal fi prodotti eħħef.</p>		

1376490	fluidised bed boiler	bojler b'sodda fluwidizzata
It-tip l-iktar komuni ta' bojlers rakkomandati għall-fjuwil tal-bijomassa [IATE:133167] li jinħaraq fi ħdan sodda taħra q ta' partikuli inerti.		

1423185	flux material, flux	materjal ta' fluss, fluss
Materjal li jiġi miżjud mal-kontenuti ta' forn tat-tidwib jew ta' cupola bil-għan li jneħħni l-impuritajiet kimiċi bħall-fosforu mill-metall u li jirrendi l-gagazza iżżejjed likwida fit-temperatura tat-tidwib. Nota dwar il-kunċett: Dan il-kunċett m'għandux ikun konfuż ma' fluss [IATE:1433910].		

1433910	flux material, flux	materjal tal-fluss, materjal li jgħaqqad, fluss
Fl-issaldjar, aġġent korroživ użat għal tliet għanijiet: ineħħni l-ossidazzjoni mill-uċuħ li jkunu se jiġu ssaldjati, waqqaf l-arja milli tidħol u b'hekk jipprevjeni li jiforma iżżejjed sadid, u jtejeb il-karatteristik tat-tixrib tal-istan likwidu billi jiffacilita l-amalgamazzjoni. Nota dwar il-kunċett: M'għandux ikun konfuż ma' fluss [IATE:1423185] (kunċett differenti).		

1450236	formaldehyde	formaldeid
L-aldeid l-iktar sempliċi. Nota dwar il-kunċett: L-isem komuni ta' din is-sustanza ġej mill-qrubija u r-relazzjoni tagħha mal-acidu formiku.		

3564543	fuel-staged combustion, fuel staging, reburning	introduzzjoni tal-fjuwil fi stadji
	Teknika għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' O _x fejn ftit mill-fjuwil jiġi introdott fiż-żona ta' kombustjoni primarja filwaqt li l-bqija tal-fjuwil jiġi introdott f'żoni sekondarji u f'xi każijiet anke terzjarji, biex b'hekk iż-żona primarja tkun rikka fil-kontenut tal-fjuwil u b'tendenza iktar baxxa li tifforma l-NO _x .	
3566757	fugitive VOC emissions	emissjonijiet li jaħarbu ta' komposti organiči volatili, emissjonijiet li jaħarbu ta' KOV
	Emissjonijiet diffuži ta' KOV [IATE:3566756] minn sorsi puntiformi [IATE:1403677].	
1409794	fume hood, fume cupboard	kappoċċ tal-estrattur, kabina tal-estrattur, kabinett għad-dħaħen, kappa tad-dħaħen
	Apparat lokali ta' ventilazzjoni li jkun maħsub biex jillimita l-esponent għal dħaħen tossiċi, fwar jew trabijiet.	
1378745	grab	granfa
	Apparat mekkaniku b'żewġt ixdqa jew aktar li jintuża biex jittellgħu jew jinqabdu l-affarijiet.	
	Nota dwar it-terminu: Dan it-terminu normalment jintuża b'rabta mal-ġojellerija: meta ġurkett ikollu fossa fuqu, il-fossa jżommuha f'postha l-"granfi". L-expert li kkonsultajna hu tal-fehma li faċċi nestendu din il-metaphora għal dan il-kuntest. f'każ li "l-apparat ikollu forma ta' bucket jew tnejn, nistgħu ndaħħlu l-isem 'barmil tal-granfi' ".	

1367483	graphitising, graphitisation <p>Konveržjoni ta' sustanza fi grafit, normalment bit-tisħin.</p>	grafitizzazzjoni
3566947	gravity belt <p>Filtru użat biex jifred is-solidi mil-likwidi u mħaddem bil-pressjoni (permezz ta' preses). Nota dwar il-kunċett: Din ic-ċinga tintuża għat-ħaxxin [IATE:1486294] mentri l-pressa biċ-ċineg filtranti [IATE:1402575] tintuża għat-tneħħija tal-ilma [IATE: 1339521].</p>	ċinga gravitazzjonali
1377063	green coke, raw coke, green petroleum coke <p>Il-prodott primarju mill-karbonizzazzjoni tas-solidi minn frazzjonijiet ta' idrokarburi b'punt ta' togħlija għoli miksub f'temperaturi ta' inqas minn 900 K.</p>	kokk mhux maħdum
1360665	grit <p>Ramel, ramel oħxon u ġebel żgħir, rmied, jew materjali solidi oħra "itqal" (bi gravità spċċifika ogħla) mis-solidi bijodegradabbli organici fl-ilma mormi, li jkunu joborxu u li jridu jitneħħew biex jitnaqqas ix-xedd u l-kedd fuq it-taghħmir downstream ta' impjant tat-trattament tal-ilma mormi.</p>	frak taż-żrar
1622258	hardboard <p>Tip ta' fajberbord [IATE:1621783] prodott mill-fibri tal-injam permezz ta' process niedi li jinvolvi l-irfinar tal-laqx tal-injam aħdar, iż-żieda tal-ilma fil-fibri tal-injam nedjin biex tinkiseb il-polpa (li mbaqħad minnha jitneħħha l-ilma biex jiġi fformat it-tapit) u fl-aħħar nett it-twebbis bl-applikazzjoni ta' pressjoni għolja u ta' temperaturi għoljin fi pressa b'bosta fetħiet.</p>	ħardbord

3504812	heap	munzell
	<p>Faċilità mgħammra għad-depožitu ta' skart solidu fil-wiċċċ.</p> <p>Nota dwar it-terminu: Il-plural jiġi "mniezel".</p>	
3567492	high shear mixer	mikser bi pressjoni għolja
	<p>Apparat li jferrex, jew jittrasporta ingredjent wieħed (likwidu, solidu, gass) jew fażi waħda, f'fażi kontinwa prinċipali (likwidu), li normalment ma jkunx/ tkunx jista'/tista' jithallat/tithallat magħha.</p> <p>Nota dwar il-kunċett: Sabiex tinħoloq pressjoni f'tank li jkun fih is-soluzzjoni li tkun trid tiġi mħallta, jew f'pajp li minnu tgħaddi s-soluzzjoni, jintużaw rotor jew disk tal-pali (impeller), flimkien ma' komponent stazzjonarju magħruf bħala statur, jew grupp ta' rotors u ta' staturi. Mikser bi pressjoni għolja jista' jintuża biex, fost l-oħrajn, jinħolqu emulsjonijiet, sospensjonijiet u prodotti granulari. Dan l-apparat jintuża fl-industriji kimiċi, kożmetiči, alimentari, farmaċewtiċi, tal-plastik u tal-adeżivi għall-emulsifikazzjoni, l-omoġenizzazzjoni, it-tnaqqis fid-daqs tal-partikuli, u d-dispersjoni.</p>	
1397747	holding furnace	forn ta' stennija
	<p>Kompartiment tal-ħażin imsaħħan biex fih iżomm il-metall fuż jew imdewweb qabel l-istadju tal-ikkastjar.</p>	
3567505	house-in-house system	systema house-in-house
	<p>Sistema għall-prevenzjoni u għat-tnaqqis ta' emissjonijiet diffużi fl-arja waqt it-tidwib, li fiha t-tagħmir ikun jinsab f'bini magħluq u akkomodat ukoll f'kompartiment li fil-biċċa l-kbira tiegħi jkun issiġġillat, li jiġi vventnjat f'sistema ta' filtri sabiex l-operazzjonijiet ta' žvujtar u ta' trasferiment iseħħu f'dan il-kompartiment.</p>	
3564493	hydrocarbon oil index, hydrocarbon index, HOI	indiċi taż-żejt tal-idrokarburi, indiċi tal-idrokarburi, HOI
	<p>L-ammont totali ta' komposti li jistgħu jiġu estratti mill-kampjun (ilma tax-xorb, ilma tas-superficje u ilma mormi) b'solvent nonpolari b'punt tat-togħlilia bejn 39°C u 69°C (li jissostitwixxi l-użu tas-solventi aloġenati).</p>	

1747037	hydroconversion	idrokonverżjoni	
		Fil-qasam tar-raffinar tal-pitrolju, kategorija ta' proċessi li jwettqu t-trasformazzjoni ta' frazzjonijiet petroliferi tqal fil-preżenza tal-idrogenu, ġeneralment taħt pressjonijiet għolja.	
1155261	hydrocracking	idrokrekkjar	
		Proċess ta' krekkjar katalitiku fejn żiut itqal b'firxa ta' togħlija usa' miż-żejt tal-fjuwil distillat jiġu kkonvertiti fi prodotti ta' piż molekulari iktar baxx (distillat u petrol) taħt pressjoni parżjali ta' idrogenu għolja fil-preżenza ta' katalizzatur.	
1082600	hydrocyclone	idroċiklun	
		Apparat li jikklassifika, jissepara u jifred il-partikuli f'sospensjoni likwida abbaži tal-proporzjon tal-forza centripetali tagħhom mar-rezistenza fluwida tagħhom.	
3564383	hydroprocessing	idropoċessar	
		Proċess li matulu r-residwi mill-unitajiet tad-distillazzjoni grezzi jiġu krekkjati biex jinkisbu prodotti eħrif u li jinbigħu aħjar, u li jista' jintuża biex jitneħħew livelli baxxi ta' metalli mill-alimentazzjoni.	
1425399	hydrorefining	idroraffinar	
		Proċess ta' raffinar simili għall-idrotrattament li juža temperaturi u pressjonijiet ogħla mill-idrotrattament [IATE:1155262].	
3564584	hydrotreater, hydrotreater unit	idrotrattatur, unità ta' idrotrattament	
		Unità tar-raffinerija fejn iseħħi l-idrotrattament [IATE:1155262].	

	hydrotreating, hydrotreatment	idrotrattamento
1155262	Serje ta' proċessi f'raffinerija użati biex jitneħħew l-impuritajiet bħall-kubrit, in-nitrogenu, l-ossigeno u l-alidi u impuritajiet ta' metalli fi stat ta' traċċi li jistgħu jiddizattivaw il-katalizzaturi tal-proċess u li jgħollu wkoll il-kwalità tal-frazzjonijiet billi jikkonvertu l-olefini u d-diolefini f'paraffini bl-għan li titnaqqas il-formazzjoni tal-gomma fil-fjuwils.	
3565957	impinger liquid, impinging solution, impinger solution	soluzzjoni tal-impattur, soluzzjoni pressanti
	Medium likwidu li jintuża għall-mili ta' tubi ddisinjati apposta għall-bżiežaq (l-impatturi) u li fihom jingābru sustanzi kimiċi ajrutrasportati.	
3564604	induced gas flotation	flotazzjoni bil-gass indott
	Proċess ta' trattament tal-ilma mormi li fih is-solidi, iż-żjut u kontaminanti oħra jitilgħu sas-superfiċje tal-likwidi, imwaħħlin ma' bżiežaq fini tal-gass introdotti fl-ilma mormi b'mod mekkaniku jew b'mod idrawliku. Ara wkoll: flotazzjoni bil-gass dissolt [IATE:3564607].	
3565656	inertial impaction	impattazzjoni inerzjali
	Il-proċess li fih partikula miexja mal-fluss tal-gass ma tkunx tista' tibqa' fil-linjal ta' fluss meta l-gass jibdel id-direzzjoni (idur) u dan igieghel lill-partikula tolqot ostaklu wieqaf li jkun jinstab direttament fil-mogħidja tagħha, u titneħħha mill-fluss tal-gass.	
3523445	influent	affluent
	Prodott ta' skart (bħall-ilma li jkun fih l-inkwinanti) li jidħol f'parti partikolari tal-ambjent, aktarx bi żvista.	

1397753	ingot	ingott
Blokka solida magħmula minn metall kważi pur, li tinkiseb permezz tat-tferrigħ u tat-tkessiħ ta' metall imdewweb (ħafna drabi immedjatament wara t-tidwib ta' mineral grezz jew wara l-illgar tal-kostitwenti) li ta' spiss, imma mhux neċċessarjament, ikollha forma li tixbah lil dik ta' briksa u tkun trapeżojdali trasversalment.		
1752750	instantaneous sampling, grab sampling, spot sampling	kampjunar istantanju, kampjunar immedjat, kampjunar aleatorju
Teħid ta' kampjun għal analizi f'ċertu ħin fiss. Nota dwar it-terminu: It-termini "kampjunar istantanju" u "kampjunar immedjat" huma ppreferuti. "Kampjunar aleatorju", minkejja li nsibuh użat f'xi atti leġiżlattivi tal-UE fis-seħħi bħala l-ekwivalenti ta' "instantaneous sampling", pjuttost huwa l-ekwivalenti ta' "random sampling". Ara wkoll: kampjun istantanju [IATE:1350270].		
3567506	internal burner system	sistema ta' berner intern
Sistema biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-karbonju organiku fl-arja mill-forn tat-tidwib fejn ikun dirett il-fluss tal-gass tal-egżost mill-fjamma tal-berner u fejn il-karbonju organiku jiġi kkonvertit għal CO ₂ bl-ossiġenu ħieles.		

TINSEWX LI...

dawn id-definizzjonijiet u n-noti kollha tistgħu ssibuhom ukoll fuq l-interfaċċa pubblika tal-IATE, aċċessibbli minn <http://iate.europa.eu/>

Mhux hekk biss: għal kull terminu kkwotat hawnhekk, din il-baži ta' data terminoloġika tipprovi għadd ta' referenzi importanti, inkluż is-sors minn fejn tkun inkisbet id-definizzjoni kif ukoll kuntesti meħuda minn dokumenti ppubblikati fejn ikun okkorra t-terminu mfittex.